

“Tıbb-ı Adlî Müessesesi Nedir ve Ne için Çalışır?” İsimli Yazı Üzerine Düşünceler

WHAT IS TIBB-I ADLI INSTITUTION AND WHAT DOES IT WORK FOR?

Muharrem DAYANÇ,^a Ömür ELÇİOĞLU,^b Hilmi ÖZDEN^c

^aTürk Dili ve Edebiyatı Bölümü Yeni Türk Edebiyatı ABD, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi,

^bDeontoloji ve Tıp Tarihi ABD, ^cAnatomi ABD, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, ESKİŞEHİR

Özet

Bu makalede Fuat Refik imzası ile 1927 yılında Osmanlıca harflerle kaleme alınmış olan “Tıbb-ı Adlî Müessesesi Nedir ve Ne için Çalışır?” isimli makale tanıtılacaktır. Bahsi geçen makale Yeni Kitap adlı derginin 1. sayısının, 3 ve 8. sayfaları arasında yer almaktadır.

Adli tıpla ilgili konular günümüzde olduğu gibi geçmişte de ilgi çekmiştir. Gazetelerde sık sık görmeye alışkın olduğumuz adli tıpla ilgili olgular örneklerle açıklanmış, Tıbb-ı Adli Müessesesi, bölümleri ve işleyişi hakkında bilgiler verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Adli tıp, tıp tarihi

Türkiye Klinikleri J Med Ethics 2007, 15:119-124

Abstract

In this paper, The article named as “What is Tıbb-ı Adli Institution and what does it work? “Which was written by Fuat Refik in 1927 with Otoman alphabet, is introduced. This article takes place in the review named as “Yeni Kitap “ in number 1 on the pages 3rd-8th.

Subject of forensic science has always been attractive. In this paper ,subject of forensic science which we used to see on newspaper were explained with examples and information about Tıbb-ı Adli Institution ,as departments and its functions were given.

Key Words: Forensic science, history of medicine

Günümüzde olduğu gibi geçmişte de adli tıp ile ilgili çalışmalar pek çok bakımdan ilgi çekici olmuştur. Bu kapsamda suçluların neden olduğu zararların belirlenmesi, şahıslara karşı işlenen suçlarda insan bedeninde meydana gelen hasarlanmaların niteliği, kimlik ve yaş tayinleri, olay yeri incelemeleri ve benzeri çalışmalar bilim çevrelerinde olduğu gibi basında da sıkça yer bulmuştur. “Tıbb-ı Adli Müessesesi Nedir ve Ne için Çalışır?” başlıklı makale (Resim 1) de bir gazeteci tarafından kaleme alınmıştır.^{1,2}

1898’de İstanbul’da doğan Sedat Simavi, edebiyatımızda Fuat Refik takma adı ile de eserler verdi. 1912’de Galatasaray Lisesi’ni bitirdi. 1916’da haftalık olarak yayınlamaya başladığı “Hande” dergisiyle basın hayatına başladı. 1917’de

“Pencere” ve “Casus” isimli iki Türk filmi yönetti. 1920’de “Dersaadet” adıyla günlük bir gazete çıkardı; Kurtuluş Savaşı yıllarında yayınladığı “Gülyüz” isimli mizah dergisiyle Kuva-yı Milliye’cileri destekledi. 1921-1930 yılları arasında “Hanım”, “Hacıyatmaz”, “Yıldız”, “Meraklı Gazeteci”, “Yeni Kitap”, “Arkadaş” gibi çok sayıda dergi yayınladı. 1933’te çıkardığı haftalık “Yedigün” ve 1935’te devraldığı “Karagöz” isimli dergilerin yayını uzun yıllar sürdürdü. 1946’da Gazeteciler Cemiyeti’nin kurucuları arasında yer aldı ve 1949’a kadar başkanlığını yürüttü. 1 Mayıs 1948’de Hürriyet gazetesini kurdu ve baş yazarlığı yaptı.

1920’li Yıllarda Ülkemizde Adli Tıbbın Durumu

1927 yılında yapılan bu röportajı daha iyi anlamak ve değerlendirebilmek için, öncelikle o döneme gelinceye kadar, ülkemizde adli tıbbın kat ettiği yol hakkında kısa bir fikir vermek uygun olacaktır.

Geliş Tarihi/Received: 14.05.2007 **Kabul Tarihi/Accepted:** 27.05.2007

Yazışma Adresi/Correspondence: Ömür ELÇİOĞLU
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Deontoloji ve Tıp Tarihi ABD, ESKİŞEHİR
elcioglu@ogu.edu.tr

Copyright © 2007 by Türkiye Klinikleri

Türkiye Klinikleri J Med Ethics 2007, 15

119

Resim 1. "Tıbb-ı Adli Müessesesi Nedir ve Ne İçin Çalışır?" başlıklı makale.

Türkiye'de Osmanlı İmparatorluğu döneminde dinî hukuka dayalı kanunnameler uygulanmıştır. Fatih Sultan Mehmet, Kanuni Sultan Süleyman, Abdülmecit Kanunnamelerinden sonra 1851 (1267) tarihinde çıkarılan "Kanun-u Cedit" az çok günün ihtiyaçlarına uygun bir şekilde hazırlanmış olmakla beraber gene de bu kanunda da tedip, tazir, had-du, seri, değnek, pranga, recm (taşa tutma), diyet ve kısas gibi cezalara yer verilmişti.³ 1856 (1272 R.) tarihinde ilan edilen "Islahat Fermanı" gereğince yeni bir ceza kanunu hazırlanması için çalışmalar yapılmış ise de başarılı olunamamış ve 1810 tarihli Fransız Ceza Kanunu geniş ölçüde iktibas edilerek 1858/1274 R. tarihli "Ceza Kanunname-i Hümayunu" kabul edilmişti. Ancak o zaman ceza da şeri hükümler'in ayrıca dava konusu yapılmasının uygun olduğu kabul edilmişti. Bu suretle şerin mağdura veya ölen'in yakınlarına hak tanıdığı durumlarda diyet ve kısas gibi cezalar için talep üzerine ayrıca hüküm veriliyordu.^{4,5}

Ceza Kanunname-i Humayun'da hekimlerin mahkemelerde ehlihibre (bilirkişi) olarak görevlerine ait hükümler bulunuyordu. 1879 (1296 R) tarihli "Usul-ü Muhakemat-ı Cezaiye Kanunu"nda da hekimlerin adli görevleri tespit edilmişti.^{3,6}

Sivil hukukta elan şer-i hükümler ve Mecelle ahkâmı uygulanıyordu.⁷ Ceza Kanunname-i Hümayun'u Cumhuriyet devrine kadar uygulanmıştır.

1827 yılında Tıbbiye-i Şahane'de Adli Tıp dersleri okutulmaya başlanmadan önce "Meclis-i Umuru Mülkiye-i Tıbbiye" kurulmuş ve tıbbi ilgilendiren adli vakalar bu meclis tarafından incelenmeye başlanmıştı.⁸

1839 yılı İstanbul Galata Sarayı'nda açılan Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane'nin müfredat programında Tıbbi Kanuni (adli tıp) dersleri konmuştu. İlk adli tıp dersini 1849 da Dr Serviçen efendi vermeye başlamıştı. 1843 yılında dini formaliteler esnasında hekimin cesedi görebilmesi ve şüpheli vakalarda inceleme yapması usul haline geldi. İkinci Abdülhamit zamanında Adli Tıp hocası olan Miralay Agop Handanyan 1875'te Briant ve Shodé'den iki ciltlik "Tıbbi Kanuni" kitabını tercüme etmişti. Daha sonra Ali Rüştü Paşa ve Bahattin Şakir bey, adli tıp profesörlüğü görevi yapmıştır. Bahattin Şakir Bey 1908 yılında ilk telif Adli Tıp kitabını yayınlamıştır. Bahattin Şakir beyden sonra Ethem Akif bey Adli Tıp hocası olarak atanmıştır. Aynı yıl Sıhhiye Müdüriyet-i Umumiyesi'ne bağlı olan, adli tıp işlerini incelemek üzere Tababet-i Adliye şubesi, İstanbul'da Zabıta Tabipliği kurulmuştur.⁸ Diğer illerde bilirkişi olarak askeri, sivil hekimler ebe ve sağlık memurları atanmıştır. O senelerde tababet-i Adliye şubesine bağlı morg birimi, önemli sorunları ve hekimlerin uğraşı uygulama yanılıklarını inceleyen "Meclis-i Ali-i Sıhhiye Yüksek Sağlık Şurası" faaliyette bulunuyordu. 1920'de de Vasfi bey Adli Tıp müderrisliğine, Halit Naci Tekin bey de müderris muavinliğine atanmıştır. Aynı yıl 38 sayılı "Tababet-i Adliye Kanunu" çıkarılmıştır. 1926 yılında da "Tıbbi Adli Müessesesi" kurulmuş, 813 sayılı kanun çıkarılmıştır. Bu müessesenin müşahadehane, kimyahane ve morg şubeleri mevcuttu.^{9,10}

Burada incelemeye çalıştığımız; "Tıbb-ı Adli Müessesesi Nedir ve Ne İçin Çalışır?", adlı metinde; aşağıda ismi geçen hekimler hakkında kısa bilgiler vermeyi uygun bulduk:

Doktor Saim Bey: (Saim Ali DİLEMRE) (1880-1954) 1933 yılında Üniversite reformu yapıldığında İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Enstitüsü Direktörü

Doktor Halit Bey (Halit Naci TEKİN) (1884-1954) 1924 yılında Tıp ve Hukuk Fakültele-

rinde Adli tıp dersleri vermiştir. 1926 tarih 813 sayılı kanunla İstanbul’da Adliye vekaletine bağlı “Tıbb-i Adli Müessesesi” yeniden kurulduğunda genel müdür tayin edilmiştir.

Doktor Fahri Bey, (Fahri ECEVİT) (1895-1951) Tıp ve Hukuk Fakültelerinde adli tıp profesörü olarak çalıştı.⁸

Yeni Kitap Dergisi ve “ Tıbb-ı Adli Müessesesi Nedir ve Ne için Çalışır?” Başlıklı Röportaj

“Memleketimizde “tıbb-ı adli”nin henüz ne olduğunu ve ne gaye etrafında uğraştığını bilmeyen mühim bir ekseriyet vardır. Muharrirlerimizden birinin yapmış olduğu tetkikatı karilerimize bildiriyoruz. Herhâlde karilerimiz bu yazılardan tıbb-ı adli hakkında bir fikir edinebileceklerdir.

Her gün gazete sütunlarında sık sık tesadüf edilen, mahkeme koridorlarında en çok duyulan bir isim vardır: tıbb-ı adli... Elinde henüz dumanları havada muhtelif şekiller resmeden rovelveri ile yakalanan katillerden bir çoğunu, intihar edenlerin bir katle kurban edilip edilmediğini bir anda hâleden, bütün hakikatleri, fazla bir teşrifat, lüzumsuz bir maske altına gizlemeye ihtiyaç görmeden ortaya fırlatan “tıbb-ı adli” müessesesidir. Tıbb-ı adli, dünyadaki adaleti tevzi eden mahkemelerin temelidir. Kanun cezayı tayin eder.. Tıbb-ı adli ise bu cezaya müstahak olanlarla, olmayanları tefrik etmeye çalışır.

“Tıbb-ı adli”nin ne olduğunu, hangi esaslar üzerinde çalıştığını küçük bir tetkik neticesi “Yeni Kitap” karilerine bildirmeyi faydalı buldum.. Bir gün adliyenin arkasında, kimsenin nazar-ı dikkatini celbetmeyen küçük bir binada bulunan “tıbb-ı adli” müessesesine gittim. Morg müdüriyetinde bulunan teşrih müderrisi Doktor Saim Beyi ziyaret ederek maksadımı anlattım. Saim Bey maksad-ı ziyaretimi anlayınca ellerini ovuşturarak:

-Çok iyi fikir... Tıbb-ı adli müessesesinin ne olduğunu bilmeyen birçok kimseler vardır.. Bu isim yüzlerce defa tekrar edildiği hâlde, ne maksat uğrunda çalıştığı hakkında bilinmiyor.. Tıbb-ı adli reisi Doktor Halit Naci Beyi de ziyaret edelim, size karilerinizin istifadesini temin edebilecek malumat verir....” dedi.

Saim Beyle beraber, tıbb-ı adli müessesesi reisi Doktor Halit Beyi mesai odasında ziyaret ettik. Küçük ve mütevazı bir iş odası.. Halit Naci Beyin masasının karşısındaki duvarda tıbb-ı adli müessesesinin teşekkülüünden itibaren riyaset vazifesini ifa etmiş üç selefinin resmi talik edilmişti. Bunlardan birincisi merhum Doktor Bahaattin Şakir, ikincisi merhum Doktor Veliyettin Tahsin, üçüncüsü de merhum doktor Vasfi Beydir.. Bu binada çok eskiden mekteb-i hukuk bulunmuş...

Halit Naci Bey, maksad-ı ziyaretimi anlayınca çok memnun oldu, mumailiyh de Saim Beyin fikrine iştirak ederek: “Bizde hakikaten “tıbb-ı adli” halk tarafından layıkıyla anlaşılmamış bir müessesedir. Hattâ bir çokları “tıbb-ı adli”yi morgdan ibaret zanneder.. Saim Beyin vereceği izahatın, karileriniz için faydalı olacağından eminim...” dedi.

Saim Bey hem müesseseyi gezdiriyor, hem de müessese hakkında izahat lütfediyordu.

Tıbb-ı Adli Nedir?

Saim Bey basit, fakat güzel misallerle tıbb-ı adliyi izaha başladı:

-Benim nokta-ı nazarımca, hiçbir şey tıbb-ı adlinin ne demek olduğunu, onun müşkül mesaisini iki üç misal kadar ifade edemez.. Farz edelim ki bir adamın hafif ve pek uzun fasıllı sarası vardır. Herkes onu tabî bir vaziyette bilir. Bu adam, uzun fasıllarla gelen bir nöbet esnasında, bir adamı öldürür. Haberi olmayarak yapılan bu cinayetten dolayı bu adamın idam cezası ile karşılaşmak ihtimali vardır. Tıbb-ı adli bu katilin derdini, ona musallat olan marazı teşhis eder, fen nokta-ı nazardan onu gayr-ı mesul bir mevkiye koyar.

İkinci bir misal zikredeyim: Hamelden sonra kadınlar bazen nefasiyet hâliyle aklını kaybeder. Bu cinnet esnasında çocuğunu öldürür. Pek kısa bir müddet sonra iyileşen kadın, “cinnet-i nefasiye” hâlinde yaptığı katlden gayr-ı mesuldür. Fakat bunu kim anlayacak? Bunu tetkik, o “cinnet-i nefasiyeyi” tespit etmek “tıbb-ı adli”nin vazifesidir.

Tıbb-ı Adli Kaç Kısımdır

Bin türlü cünha ve cinayetlerin, akla gelmez vakayii tahlili, her vakit “bir vakanın tahlili”

değildir. Cürmü ika edenin "hüviyet"-i tabiiyesini tespit etmek o tahlilde esastır. Bu nevi işler "müşahedehane" denilen yerde mütehasıslar tarafından yapılır. Müşahedehane tıbb-ı adlî müessesesinin bir şubesidir. Müşahedehane maznunlar yerler, içerler, yatarlar ve hattâ icap ederse aylarca kalırlar.. Bunların arasında çok kurnaz olanlarına da tesadüf etmek mümkündür. Kendilerini deli zannetmek için, hatıra ve hayale gelmeyen hokkabazlıklar, eğlenceler yaparlar.. Tabî fen bu gibi kurnazlıklarla iğfal olunamaz...

Tıbb-ı adlî müessesesinde insanlar üzerine teşrih dahi yapıldığı malûmdur. Bu Tıbb-ı adlînin diğer bir şubesidir ki "morg" tesmiye olunur. Tıbb-ı adlîyi yalnız morgdan ibaret zannetmek büyük bir hatadır. Fakat maalesef bunu birçok kimseler bilmiyor.

Morgdaki işlerin ne kadar mühim olduğunu söylemeye hacet yoktur. Bir adamı birkaç kişi birden vurur... Mesela biri bıçak sokar, diğeri kurşun sıkar: yahut hepsi birden boşaltırlar. Acaba maktul kimin silahıyla ölmüştür? Elbette morg bunu meydana çıkarmakla mükelleftir. Katiller silahı değiştirir; saklar, atar.. Morg yaranın evsafını tetkik edip, kurşunu bulup çıkarmakla uğraşır.. Çok zaman kurşun, hiç ümit edilmeyen yerde bulunur. Teşrih ve feth-i meyt yalnız cinayetlere inhisar etmiş olsaydı, morgun işi yine kolaylaşırdı; fakat morg işlerinin belki onda birini cinayet teşkil eder. Mütebaki dokuzu, başka türlü ölümlerden sebep-i mevtin tayinidir. Çok defa evveliyatı bizce tamamen meçhul, ma-sabakı hakkında kimsenin bir şey bilmediği veya söylemek, karışmak istemediği eşhasın cesedi üzerinde ölümün hangi sebepten tevelliüt ettiğini tetkik etmek icap eder.

Bizde, hattâ Avrupa'da böyle yanlış bir fikir vardır: Zannederler ki bir ölünün karnı yarılnca, her derdi anlaşılır.. Filhakika mütehasıslar feth-i meyt ile birçok şey anlarlar. Fakat ölümlerin ekseriya birçok dertlerle malul buldukları hastalıkları yek-diğerine kıyas ederek, uzun uzadıya imtizaç-ı fikriyede bulunarak bir netice çıkarmak icap eder. Bahusus sebep-i vefat hem cürm/cerm, hem de hastalık olursa, morgun işi gayet nazik ve dolambaçlı vaziyette bulunur.

Garip Bir Vaka

Size bu münasebetle hakikaten şayan-ı dikkat ve garip bir vakayı anlatayım: İki Çingene karısı arasında bir kavga olmuş.. Çingenelerden biri hiddetini yenemeyerek elindeki şemsiye sapıyla karşısındaki kadının başına hafifçe vurmuş. Hariçte ve kemiklerde hiçbir şey olmadan dahilde büyük bir "nezf-i dimağî" hasıl olmuş ve kadın ölmüştü. Bu ölüm, şemsiyeyi vuran kadını bir katil mevkiine koymuştu. Hâlbuki maktule üzerinde yapılan tetkikat-ı fenniye, feth-i meyt, kadının kalbinden, böbreklerinden, rahmindeki münakis urdan kendisinde azim bir damar gerginliği mevcut olduğunu meydana çıkardı. Bir damar gerginliği öteden beri kadının nezf-i dimağîye hazır ve müheyya olduğunu meydana çıkarıp, şemsiyeyi vuran diğer Çingene'nin bu ölümü yalnız tacil etmiş olduğunu tahakkuk ettirdi. Bu neticenin, katil olan kadının cezasının tayininde pek büyük bir yardımı olduğunu söylemek zaittir; çünkü öldürenle, ölümü tacil eden arasında büyük bir fark vardır.

Her gün müddei-i umumîliğe elinde bir kan ve deri parçasıyla, beni dövdüler, çocuğumu düşürttüler diye şikâyette bulunan yüzlerce kadın vardır. Bunların birçoğu, hile ve desise yapmaya çalışırlar. Bunların içinden çıkmak için "hurde-bîn" kifayet etmez. Bu bâbda bir ihtisas lâzımdır. Her parça için günler, emekler sarf olunur.

Seferoğlu Meselesi

Saim Beyin vermiş olduğu izahata teşekkür ederek feth-i meyt salonunu gezerken ve tutmuş olduğum notlar arasında "hatt-ı hatem" kelimesini düzeltirken, yanı başımda duran Tıbb-ı adlî müdür umumî muavini Doktor Fahri Can Bey parmağıyla "hatt-ı hatem" kelimesini göstererek:

- Hatt-ı hatem, tıbb-ı adlînin en mühim bir meselesidir. Hatt-ı hatem yazı üzerinde kimyevî maddelerle yapılan tetkikattır. Bu sayede bir yazının atıldığı tarih, hattâ ne mizaçta bir adam tarafından yazılmış olduğunu tahkik edebilir. Bu yapılan tecrübeler, hiçbir zaman yanlış bir netice vermez. Size bu münasebetle geçen sene vuku bulan bir meseleyi hatırlatayım. Seferoğlu hakkında yapılan kaçakçılık davasını bilmeyen yoktur. Seferoğlu kendisini itham edenlere bir gümrük beyannamesi ibraz

ederek haklı olduğunu iddia etmekte idi. Bu beyan-namede evvelce atılmış bir tarih ve imza bulunuyordu. Hakikaten bu tarih ve imzanın davadan mukaddem olduğu anlaşılıyordu, Seferoğlu hak kazanırdı. Fakat "hatt-ı hatem" bu tarih ve imzanın davadan sonra atılmış olduğunu ispat etti."

Romanya'da Bir Vaka

Doktor Fahri Can Bey kimyahaneyi dolaşırken intihar ve katl hâdiseleri hakkında Romanya'da geçmiş olan şayan-ı dikkat bir vakayı anlattılar.

-Romanya tıbb-ı adlî müessesesi, Avrupa'nın en mükemmel, en zengin ve en mütekâmil bir müessesesidir. Çok zengin bir de müzesi vardır. Romanya tıbb-ı adlî müdür-i umumîsiyle müzeyi gezerken bana bir genç adamın elbiselerini gösterdiler ve hikâyesini anlattılar. Romanya'da bir genç çıldırmasıya bir kızı seviyor. Fakat kızdan mukabele görmeyen genç intihar ediyor.. Ânında ölmeyen genç, birkaç gün sonra son dakikalarını yaşadığı bir sırada "Ben intihar etmedim. Beni sevdiğim kız vurdu." Diyor. Çocuk öldükten sonra, validesi evladının son sözlerini bildirerek, adliyeye şikâyet ediyor. Yapılan tetkikat, gencin intihar etmiş olduğunu tahakkuk ettiriyor. Çünkü bir başkası tarafından atılan kurşun, aynı seyri takip ettiği için gerek ceketin ve gerek yelek ile çamaşırların aynı noktasından geçer. Hâlbuki intihar edenler ellerini biraz yukarı kaldırıp silahlarını boşalttıkları için, kurşun ceket, yelek ve çamaşırlarda hafif mesafeler yaparak vücuda girer. Görüyorsunuz ki tıbb-ı adlî en müşkül yerlerde bile hakikati olduğu gibi meydana koyuyor.

Tıbb-ı Adlînin Masarifi

Kimyahanenin masrafı ve teşhizatı, morgdaki sarfiyat ile azim bir yekûn tutmaktadır. Bir kere mide sancısından ölen veyahut vefat ettikten sonra vücudunun bir tarafında az morluk görünen her insan için "zehirlendi" derler.. Bu iddia ne kadar boş bile olsa, adliye nazar-ı itibara almaya mecburdur. Tahlillerde zaman ve masraf farkı yoktur.. Hepsi yine aynı emek, yine aynı masrafla tahlil olunur. Sonra hukuk-ı umumiyeye nokta-i nazarından gizli tesemmümlerin adliyece takibi lazımdır. Eşyayı cürmiye lekelerinin (kan, kazurat, meni, ifrazat ve hatt-ı hatem) uzun boylu tetkiki icap eder. Ze-

hirlerin ne kadar müteaddid olduğu bir defa düşünülürse, morgun vazifesinin ehemmiyeti anlaşılır. Her deva, miktarını tecaviüz ettiği zaman zehir olur. Bu gibi vakalar daima mütehavvildir. Artık bu tahavviller arasında kimyahanede çalışanların, ne kadar mühim bir mesai sarf ettiklerini anlamak kolaydır.

Tıbb-ı Adlînin İdaresi

Tıbb-ı adlî müessesesinin müdür-i umumî riya-setinde haftada iki defa in'ikat eden bir meclis vardır. Buna "meclis-i tıbbi-i adlî" derler.. Bu mecliste Türkiye'nin her tarafından eksik veya tamam olarak mahallinde yapılmış delâil-i emaret-i adliye vesaire ile diğer raporlar müfadyıla, mübayanetten dolayı mahkemece kanaat husulüne kâfi gelmemiş müşahede, feth-i meyt, mütenevvi cerh, katl, tesemmüm, sakat ve izale-i biker ve buna mümasil birçok tıbb-ı adlî işleri ve raporları tetkik edilir. Bu mecliste müdür-i umumî, muavini, müşahedehane, morg ve kimyahane müdürleri bulunur ve istişare edilir. Bir sene zarfında bu meclis, bine yakın mühim kararlar çıkarır.. Bittabi şubelerin mesaisi bu söylediğim mukarreratın haricindedir.

Ben lazım gelen izahatı almış, müesseseden ayrılıyordum. Her gün ölümler ve delillerle pis kan ve zehir lekeleriyle uğraşmak tatlı bir iş değildir.. Fakat köşelerinde sessiz, sedasız çalışan bu fen adamlarının yegâne gayeleri insaniyete hizmet etmek, şüphe altında bulunan masumları kurtaracak hakikati meydana çıkarmaktır. Hakikat peşinde yorulmak bilmeyen bir say ve tükenmeyen bir azim ile çalışan bu mütevazı fen adamlarına karşı kalbimde derin bir hürmet besleyerek müesseseden uzaklaşıyorum."⁴

Sonuç

İncelemeye çalıştığımız metinle bağlantılı olarak:

Adli tıp konuları, günümüzde olduğu gibi geçmişte de merak uyandırmış ve gazetelerde sıkça yer almıştır.

Adli tıbbın işleyiş ve düzeni hakkında gündemi meşgul eden konuların değerlendirilmesinde, adli tıbbın özel ihtisas alanlarının önemi vurgulanmıştır.

Bir kişinin tanınmasında/tanımlanmasında ve diğer kişilerden ayırd edilmesinde etkin olan özelliklerin bütünü olarak değerlendirilen kimliğin belirlenmesinin yanı sıra, ölüm nedenlerinin açıklığa kavuşturulması adli tıbbın önemli konu başlıkları olarak karşımıza çıkmıştır. Bu amaca ulaşmak için morg birimleri büyük öneme sahiptir.

Adaletin objektif olarak tecelli etmesinde hayati öneme sahip olan adli tıba ait değerlendirmeler, sadece mağdurların haklarını değil, aynı zamanda sanıkların haklarının korunması açısından da önemlidir.

Adli tıbbi olayların aydınlığa kavuşturulmasında ihtisaslaşma önemlidir. Bu bağlamda balistik, grafolojik incelemeler ve laboratuvar araştırmalarının ülkemizde yapılamakta olduğu öğrenilmiştir.

KAYNAKLAR

1. Refik F, Tıbb-ı Adli Müessesesi nedir ? ve Ne için çalışır, Yeni Kitap, 1927;1:s.3-8.
2. Özpallabıyıklar S, Takma Adlar Sanal Kimlikler. Kitaplık 2001;45:252.
3. Akgündüz A, Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri, 1. Kitap Osmanlı Hukukuna Giriş ve Fatih Devri Kanunnameleri, İstanbul, Fey Vakfı, 1, 1990.
4. Özbilgen E, Osmanlı Hukukunun Yapısı, Osmanlı Kültürü Araştırmaları 1, İstanbul, Nihal Mat, 1985.s.97-102.
5. Üçok C, Mumcu A, Türk Hukuk Tarihi, Gözden geçirilmiş 7.baskı, Ankara, Savaş Kitap ve Yayınevi, 1993.s.59-62, 248-73.
6. Üçok C, Türk Hukuk Tarihi Dersleri, 5. Baskı, Ankara, Sevinç Matbaası, s.185.
7. Kaşıkçı O, İslam ve Osmanlı Hukukunda Mecelle. Osmanlı Araştırmaları Vakfı, Yayın no: 16, İstanbul, Cihan Matbaası, 1997.s.21-37.
8. Özen C. Adli Tıp, Dünyada ve Türkiye’de Tıp Dallarındaki İlerlemelerin Tarihi. (Ed.E.K.Unat) Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Vakfı Yayınları. 4, İstanbul, Gürtaş Matbaası, 1988.s.14-25.
9. Öztürel A. Adli Tıp, Ankara, Sevinç Matbaası, 1979.s.5-7.
10. Soysal Z, Çakalır C. Adli Tıp Cilt 1, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Yayınlarından: Rektörlük no: 4165, Fakülte No: 224, İstanbul, İstanbul Üniversitesi Basımevi, 1999.s.1-45.